

અંગીરસગુરુને જે ઓળખી શકે તે ધન્ય છે!

અંગીરસ એટલે અંગનો રસ કે જે રસ દ્વારા નવુંનક્કોર શરીર અસ્તિત્વમાં આવી શકે છે; એટલું જ નહીં પરંતુ એ અંગીરસ નવા અસ્તિત્વમાં આવેલા શરીરમાં પણ અમર રહીને બીજાં શરીરોને અસ્તિત્વમાં લાવવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. અંગીરસ-ગુરુને જે ઓળખી શકે છે તે શિષ્યો ખરેખર ધન્ય છે !

અંગીરસગુરુના ગૌરવગાનથી જ આર્ષસંસ્કૃતિ ઓતપ્રોત છે અને તેથી જ તે અજરઅમર બની ગઈ છે.

શ્રીરામ સીતાજીનાં આભૂષણો ઓળખવા લક્ષ્મણને આપે છે. લક્ષ્મણ ફક્ત પગનાં આભૂષણો જ ઓળખી બતાવે છે. કારણકે લક્ષ્મણજી સીતાજીના મુખ સામે કદી જોતા નહીં, કેવળ ચરણસેવા જ કરતા. આ વાતથી આપણે સૌ ગૌરવ અનુભવીએ છીએ, પરંતુ શ્રીરામને એ આભૂષણો ઓળખવા માટે લક્ષ્મણને બતાવવાની જરૂરત કેમ પડી તેનો વિચાર પણ આપણને કદી આવતો નથી!! રામને તો સીતાજીનાં હાથપગના કે મુખગળાના એકેય આભૂષણોની ખબર નહોતી! કારણકે તેમનું જીવન સંયમની મર્યાદાઓથી ભરપૂર હતું. સીતાજી રામનાં કેવળ પત્ની જ નહીં પરંતુ 'ધર્મપત્ની' હતાં. રામે આ રીતે ગૃહસ્થનો નહીં પરંતુ ગૃહસ્થ-આશ્રમનો આદર્શ સમજાવ્યો છે. આ રીતે શ્રીરામે અંગીરસગુરુને પ્રાપ્ત કરી લીધા હતા. આ જ તેમનું 'મર્યાદાપુરુષ-ઉત્તમપણું' હતું! રામાયણનો નિત્ય પાઠ કરીએ અને તેની પારાયણ બેસાડીએ પણ જેનો પાઠ કરવાનો હતો અને જેની પારાયણ બેસાડવાની હતી તેને તો છોડી દઈએ! પછી રામાયણપાઠનો કે પારાયણનો લાભ મળે કઈ રીતે?

શ્રીરામને પણ હનુમાનની સહાયની જરૂરત પડી. 'હનુમાન રામના દાસ થઈને રહ્યા હતા' એનું રહસ્ય તો આપણે જાણવું નથી, આપણે તો બસ, 'પીછે સે ચલી આતી હૈ' જ કરવું છે! નહીં તો હનુમાન-ચાલીસાની આ સમજણ કાનસોંસરી ન કાઢત કે 'ઔર દેવતા ચિત્ત ન ધરઈ, હનુમંત સે હી સબ સુખ

કરઈ.' હનુમાનની ઉપાસનાનું રહસ્ય સમજાઈ જાય પછી અન્યની ઉપાસનાની જરૂરત જ શું છે? બધા જ દેવો હનુમાનની પાસે હાથ જોડીને ઊભા છે!

એક સાધે સબ સધે, સબ સાધે સબ જાય;

જો તૂ સેવે મૂલકો, ફૂલે ફૂલે અઘાય.

રંગનાં તો છાંટણાં જ હોય, કાંઈ કૂંડાં ન હોય! તેમ, રહસ્યનાં તો સૂત્રો જ હોય, કાંઈ પુરાણો ન હોય! અસ્તુ.

ગોપીઓ નદીને કહે છે કે જો શ્રીકૃષ્ણ બાળબ્રહ્મચારી હોય તો અમને માર્ગ આપી દે. નદી તુરત માર્ગ આપે છે. આ પ્રસંગ તે વાતની સાક્ષી પૂરે છે કે શ્રીકૃષ્ણે પણ અંગીરસગુરુનું સાંનિધ્ય સ્વીકાર્યું હતું. કમળાના રોગીને આ રહસ્ય ના સમજાય અને બધે પીળું જ દેખાય તો કોઈ શું કરે? શ્લોકોનાં જીવંત રહસ્યોને વાંચી-સમજીને હૃદયની દીવાલો ઉપર કોતરી ના કાઢીએ અને કેવળ સ્થૂળ શ્લોકોથી ભીંતો બધી ભરી મૂકીએ એથી શું દહાડો વળે? અસ્તુ.

રાવણની નાભિમાં અમૃતકૂંપી હતી. જ્યાં સુધી અમૃતકૂંપી સલામત રહે ત્યાં સુધી રાવણનો કોઈ વાળ પણ વાંકો ના કરી શકે, ત્યાં સુધી તે મહાદેવ પાસેથી પણ મનમાન્યાં વરદાનો પડાવે! તેથી રામે પોતાની રીતે રાવણની અમૃતકૂંપી ઝૂંટવીને, તેનો નાશ કરીને રાવણને હણ્યો. અસ્તુ.

દુર્યોધન મહાબલવાન અને વજ્રનો હોવા છતાંય તેનો નાભિ નીચેનો ભાગ કાચો હતો. તેની માતા મહાસતી ગાંધારીએ તેના નગ્ન શરીર ઉપર અમીદષ્ટિ નાખીને તેને વજ્રનો બનાવી દીધો હતો. પરંતુ તે વખતે તેણે 'કૂલનો જાંગિયો' પહેરેલો હોવાને કારણે તેનો તેટલો ભાગ કાચો રહી ગયો હતો. ગદાયુદ્ધમાં ભીમે તેને તે જગ્યા ઉપર ગદા મારીને માર્યો.

રાવણ અને દુર્યોધન અંગીરસગુરુના ચરણ-શરણમાં રહેવાના અમૂલ્ય લાભને, ગૌરવને જાણતા ન હતા.

અભિમન્યુને પણ, રણસંગ્રામમાં જતાં પહેલાં ઉત્તરા સાથે મેળાપ કરાવીને અંગીરસગુરુના આશ્રયથી વિખૂટો પાડી દેવામાં આવે છે; તેથી તે મરણને શરણ લાયક છે. જ્યાં સુધી અભિમન્યુ અંગીરસના શરણમાં રહ્યો ત્યાં સુધી શ્રીકૃષ્ણ પણ તેનાથી ડરતા રહ્યા.

આપણા અંગમાં જ રહેલા ગુરુને છોડીને બહાર ફાંફાં શા માટે? 'ગામનો જોગી જોગટો અને અન્ય ગામનો સિદ્ધ' કરવાની આપણને ટેવ પડી ગઈ છે એટલા માટે?